

ЯК ТА КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ ЗА БЕЗОПЛАТНОЮ ПСИХОЛОГІЧНОЮ ТА ПСИХІАТРИЧНОЮ ДОПОМОГОЮ

ЗМІСТ

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ.....	3
З ЯКИМИ СИМПТОМАМИ ТА ДО ЯКИХ ЛІКАРІВ, ЩО НАДАЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНУ АБО ПСИХІАТРИЧНУ ДОПОМОГУ, СЛІД ЗВЕРТАТИСЯ?	4
ЯК ЗНАЙТИ ЗАКЛАДИ ЧИ/ТА ЛІКАРІВ, ЩО НАДАЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНУ АБО ПСИХІАТРИЧНУ ДОПОМОГУ?.....	6
БАЗОВА ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА, ЯКА БЕЗОПЛАТНО НАДАЄТЬСЯ В РАМКАХ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	7
ОСНОВНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ СІМЕЙНИМИ ЛІКАРЯМИ, ЛІКАРЯМИ-ТЕРАПЕВТАМИ ТА ЛІКАРЯМИ-ПЕДІАТРАМИ.....	8
ОСНОВНІ ПСИХІАТРИЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ МОБІЛЬНИМИ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИМИ КОМАНДАМИ	10
ОСНОВНІ ПСИХІАТРИЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ ЗАКЛАДАМИ СТАЦІОНАРНОГО ПСИХІАТРИЧНОГО ЛІКУВАННЯ	11
ОСНОВНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ ОСОБАМ ІЗ ПСИХІЧНИМИ ТА ПОВЕДІНКОВИМИ РОЗЛАДАМИ ВНАСЛІДОК ВЖИВАННЯ ОПІОЇДІВ	13
ЯК СПІЛКУВАТИСЯ З ОСОБАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ?	15
МІСЦЯ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ТЕРИТОРІЯХ ОКРЕМИХ ГРОМАД (станом на грудень 2023 року)	16

Упорядники: **Павло Ждан, Лариса Байда, Ольга Журбенко.**

Ця публікація була розроблена Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна Асамблея людей з інвалідністю України» в рамках реалізації проекту «Мультисекторальна гуманітарна допомога для ВПО, осіб, які повертаються, ветеранів та приймаючих громад в Україні», за фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини (GFFO), Християнської місії незрячих (СВМ) та Європейського форуму інвалідності (EDF).

Під час підготовки буклета використано матеріали, що оприлюднювалися на сайтах Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України, зокрема в межах впровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативою першої леді України Олени Зеленської.

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Психічне здоров'я – це стан благополуччя, при якому кожна людина може реалізувати свій потенціал, впоратися із життєвими стресами, продуктивно та плідно працювати, а також робити внесок у життя своєї спільноти (визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я)¹.

Психологічна проблема – це стан або умова, що виникає, коли у людини є труднощі чи конфлікти у сфері її психіки, емоцій, мислення або поведінки.

Психічний розлад – це клінічне визначення, яке використовується для опису проблем психічного здоров'я, що обмежують здатність людини добре себе почувати та функціонувати.

Лікар-психолог – фахівець, який має профільну освіту за спеціальністю «психологія» і допомагає людині подолати різноманітні проблеми: емоційні, соціальні, міжособистісні тощо.

Лікар-психіатр – фахівець, який здобув медичну освіту і спеціалізацію в психіатрії. Психіатри можуть призначати ліки та здійснювати медичне лікування.

Лікар-психотерапевт – фахівець, який має базову психологічну або медичну освіту і пройшов спеціалізоване навчання з певного методу психотерапії.

Програма державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій) – це програма, що визначає перелік та обсяг медичних послуг, медичних виробів та лікарських засобів, повну оплату надання яких пацієнтам держава гарантує за рахунок коштів держбюджету згідно з тарифом, для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також вагітністю та пологами².

Пакет медичних послуг – перелік медичних послуг та лікарських засобів, необхідних для надання таких послуг, у межах певного виду медичної допомоги, до яких встановлюються єдині специфікації, умови закупівлі, тип тарифу та базова ставка, оплату надання яких здійснює Національна служба здоров'я України згідно з договором³.

Національна служба здоров'я України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я, який реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Національна служба здоров'я України укладає договори із надавачами медичних послуг і сплачує кошти за їх виконання⁴.

¹ Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1018-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-%D1%80#Text>

² Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>

³ Порядок реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 р. № 1394. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1394-2023-%D0%BF#Text>

⁴ Положення про Національну службу здоров'я України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1101. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF#Text>

З ЯКИМИ СИМПТОМАМИ ТА ДО ЯКИХ ЛІКАРІВ, ЩО НАДАЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНУ АБО ПСИХІАТРИЧНУ ДОПОМОГУ, СЛІД ЗВЕРТАТИСЯ?

За яких проявів варто звернутися до сімейного лікаря, лікаря-терапевта та лікаря-педіатра?

За будь-яких проявів психологічних розладів можна звернутися до свого сімейного лікаря, лікаря-терапевта чи лікаря-педіатра. Кожен фахівець може надати допомогу в межах своєї компетенції, а за потреби – скерувати до вузького спеціаліста (лікаря-психолога, лікаря-психіатра, лікаря-психотерапевта та ін.).

За яких проявів варто звернутися до лікаря-психолога?

Лікарі-психологи спеціалізуються на вивченні поведінкових та розумових процесів людей, на тому, як вони взаємодіють із навколишнім середовищем та іншими людьми. Лікарі-психологи допомагають впоратися з психологічними та міжособистісними проблемами, стресовими подіями, подолати залежності тощо.

Зверніться до психолога, якщо ви:

- ✓ переживаєте травматичні події та зміни в житті;
- ✓ втратили близьку людину;
- ✓ схильні до тривожних очікувань;
- ✓ маєте певні психологічні або міжособистісні проблеми;
- ✓ зацікавлені в особистісному зростанні.

Лікарі-психологи надають психологічну допомогу із застосуванням доказових методів і підходів та без призначення ліків.

За яких проявів варто звернутися до лікаря-психіатра?

Лікар-психіатр займається діагностикою та лікуванням психічних розладів: діагностує й здійснює експертизу психічних захворювань, призначає відповідні медикаменти, коригує лікування. Мета його роботи – зробити симптоми менш явними або усунути їх взагалі.

Зверніться до лікаря-психіатра, якщо наявні:

- ✓ емоційні порушення, невротичні стани, у т. ч. після пережитого травматичного досвіду;
- ✓ розлади настрою (апатія, депресія та ін.);
- ✓ тривала тривога, панічні атаки, фобії;
- ✓ тривалі розлади сну (безсоння, порушення засинання, короткочасний сон);
- ✓ нав'язливі думки;
- ✓ розлади харчової поведінки;

- ✓ слухові або зорові галюцинації;
- ✓ думки про завдання собі або іншим ушкоджень, суїцидальні думки тощо;
- ✓ розлади поведінки, порушення спілкування з оточуючими;
- ✓ певні залежності.

За яких проявів варто звернутися до лікаря-психотерапевта?

Психотерапія – вузька спеціалізація. Лікар-психотерапевт не призначає медикаментозного лікування, найчастіше використовує специфічні психотерапевтичні методи. До арсеналу психотерапевтичних методів належать: когнітивно-поведінкова терапія, діалектична поведінкова терапія, гештальт терапія, позитивна психотерапія, психоаналітична терапія та інші.

До лікаря-психотерапевта варто звертатися, якщо наявні психічні та поведінкові розлади, обумовлені внутрішніми конфліктами або зовнішніми чинниками.

ЯК ЗНАЙТИ ЗАКЛАДИ ЧИ/ТА ЛІКАРІВ, ЩО НАДАЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНУ АБО ПСИХІАТРИЧНУ ДОПОМОГУ?

Щоби спростити пошук закладу та лікаря з надання психологічної або психіатричної допомоги, Національна служба здоров'я України за підтримки Міністерства охорони здоров'я України створила інформаційну панель «Надавачі медичної допомоги за напрямом «Психологічна та психіатрична допомога».

Знайти дану панель можна таким чином.

Зайдіть на сайт НСЗУ (<https://nszu.gov.ua/>). У розділі «Е-дані» оберіть «Аналітичні панелі (Дашборди)» та перейдіть до підрозділу «Надавачі медичної допомоги за напрямом: Психологічна та психіатрична допомога». Далі оберіть область, громаду або населений пункт.

Оберіть вид допомоги, який вас цікавить:

- ✓ **первинна** – якщо шукаєте сімейного лікаря, лікаря-терапевта чи лікаря-педіатра, який пройшов підготовку та надає психологічну допомогу;
- ✓ **амбулаторна** – якщо шукаєте поліклініку, де є лікар-спеціаліст (психолог, психіатр, психотерапевт). Звернутися до психіатра можна без направлення;
- ✓ **стаціонарна** – якщо шукаєте спеціалізований медзаклад, який надає стаціонарну психіатричну допомогу. Для звернення направлення необов'язкове;
- ✓ **мобільна** – якщо шукаєте медичний заклад, що надає допомогу за пакетом «Психіатрична допомога дорослим та дітям, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами». Така допомога може надаватися за місцем проживання особи або за місцем базування команди.

Якщо цікавить саме наявність лікаря в закладі, то в полі «Посада лікаря» оберіть необхідний пункт – сімейний лікар, лікар-психіатр, лікар-психолог тощо.

Для переходу до інформаційної панелі «Надавачі медичної допомоги за напрямом «Психологічна та психіатрична допомога» наведіть смартфон на зазначений нижче QR-код.

Ця інформаційна панель містить інформацію про усі медзаклади, які безоплатно надають психологічну та психіатричну допомогу за договором із Національною службою здоров'я України.

На інформаційній панелі є перелік усіх медзакладів, що надають психологічну та психіатричну допомогу в обраній області або населеному пункті, а також їх адреси та контактні телефони.

Також можна здійснювати пошук лікарів-психологів, лікарів-психіатрів, лікарів-психотерапевтів, лікарів-терапевтів, лікарів-неврологів, лікарів-педіатрів, лікарів-наркологів, сімейних лікарів.

Якщо скористатися інформаційною панеллю немає можливості, то знайти найближчий до вас медзаклад чи/та лікаря, який надає психологічну чи/та психіатричну допомогу, можна через контакт-центр Національної служби здоров'я України за телефоном: **16 – 77** або через контакт-центр Міністерства охорони здоров'я України за телефоном: **0 800 602 019**.

БАЗОВА ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА, ЯКА БЕЗОПЛАТНО НАДАЄТЬСЯ В РАМКАХ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

У межах програми медичних гарантій, зокрема під час первинної медичної допомоги, пацієнти можуть безкоштовно отримати базову психологічну допомогу (пакет медичних послуг «Первинна медична допомога»⁵).

Умови надання послуги: амбулаторно або за місцем проживання (перебування) чи з використанням засобів телекомунікації.

Підстави надання послуги: декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, або самозвернення при невідкладному стані (незалежно від наявності декларації про вибір лікаря).

У межах цієї комплексної послуги (відповідно до медичних потреб) можна безоплатно отримати:

- ✓ Проведення скринінгу на наявність розладів психіки та поведінки.
- ✓ Направлення до лікаря-психіатра та/або лікаря-психіатра дитячого, та/або лікаря-нарколога.
- ✓ Надання консультативної допомоги населенню щодо підтримки психічного здоров'я.
- ✓ Підвищення обізнаності, заохочення та супровід населення щодо збереження психічного здоров'я та добробуту.
- ✓ Координацію та співпрацю з іншими установами для забезпечення медичних, психологічних, соціальних та інших потреб.
- ✓ Надання невідкладної медичної допомоги у разі розладу психічного здоров'я, якщо такий розлад стався під час прийому у лікаря первинної медичної допомоги.
- ✓ Дотримання принципів безбар'єрності та інклюзії при наданні медичної допомоги, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини відповідно до нормативно-правових актів.

Крім того, у 17 пакетах медичних послуг є вимога, що в закладі має працювати лікар-психолог або лікар-психотерапевт. Зокрема безоплатна психологічна допомога включена в медичні послуги під час пологів, лікування онкологічних захворювань, надання реабілітаційної, паліативної допомоги тощо.

⁵ Специфікація та умови закупівлі пакета медичних послуг № 1 «Первинна медична допомога».
https://contracting.nszu.gov.ua/storage/editor/files/pervinna-medichna-dopomoga_1699954216.docx

ОСНОВНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ СІМЕЙНИМИ ЛІКАРЯМИ, ЛІКАРЯМИ-ТЕРАПЕВТАМИ ТА ЛІКАРЯМИ- ПЕДІАТРАМИ

Наприкінці 2022 року держава запровадила нову комплексну послугу з супроводу і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги (пакет медичних послуг «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги»⁶).

Умови надання послуги: амбулаторно та/або за місцем перебування пацієнта / пацієнтки (за рішенням лікаря первинної медичної допомоги).

Підстави надання послуги: самозвернення або направлення лікуючого лікаря (для осіб із встановленим діагнозом F00-F99 «Психічні розлади»).

Серед іншого у межах цієї комплексної послуги (відповідно до медичних потреб) можна безоплатно отримати:

- ✓ Проведення клінічної оцінки стану з позитивним результатом проведеного скринінгу психічних розладів на рівні первинної медичної допомоги (за інформованої згоди).
- ✓ Направлення на проведення лабораторних та інструментальних досліджень з метою диференціальної діагностики та виключення психічних і неврологічних розладів, асоційованих із фізичним здоров'ям.
- ✓ Скерування (за згодою) до лікаря-психіатра.
- ✓ Оцінка соціального статусу, соціальних проблем, пов'язаних із виявленими психічними розладами у пацієнтів, та визначення їх потреб у соціалізації та соціальній реабілітації.
- ✓ Складання плану ведення та лікування.
- ✓ Надання першої психологічної допомоги.
- ✓ Застосування психосоціальних, а також фармакологічних та поведінкових втручань.
- ✓ Формування прихильності пацієнтів до лікування, психологічної допомоги, зокрема, із залученням соціальних служб у громадах, волонтерів, які надають допомогу щодо психічного здоров'я, та психосоціальної підтримки.
- ✓ Моніторинг лікування та контроль за виконанням плану спостереження та лікування.
- ✓ Забезпечення супроводу пацієнтів з психічними і неврологічними розладами.
- ✓ Скерування за відсутності позитивної динаміки після застосування психосоціальних, фармакологічних та поведінкових втручань до лікаря-психіатра, та/або лікаря-психолога, та/або лікаря-психотерапевта, та/або лікаря-нарколога, та/або лікаря-невролога й взаємодія з ними.
- ✓ Надання медичної допомоги телемедичними засобами (телеконсультування / телевідеоконсультування у режимі реального або відкладеного часу) разом з обстеженням та із застосуванням інших методів.

⁶ Специфікація та умови закупівлі пакета медичних послуг № 51 «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги». <https://contracting.nszu.gov.ua/storage/editor/files/suprovod-i-likuvannya-doroslikh-ta-ditey-z-psikhichnimi-rozladami-na-pervinnomu-rivni-medichnoi-dopomogi.docx>

- ✓ Направлення при наявності показань в інші заклади охорони здоров'я для надання їм спеціалізованої медичної допомоги та інших медичних послуг.
- ✓ Психологічну підтримку членів родини, законних представників, осіб, які здійснюють догляд за пацієнтами, та навчання їх техніки самопомоги.
- ✓ Інформування та роз'яснення членам родини, законним представникам, особам, які здійснюють догляд за пацієнтами, про проблеми з психічним здоров'ям пацієнтів та вплив близького оточення на одужання родича тощо.
- ✓ Дотримання принципів безбар'єрності та інклюзії при наданні медичної допомоги, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини відповідно до нормативно-правових актів.

Допомога надається амбулаторно та/або за місцем перебування пацієнтів (за рішенням лікарів первинної медичної допомоги, які пройшли курс «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP»).

Якщо сімейний лікар, лікар-терапевт або лікар-педіатр дитини не пройшов відповідного навчання, то він повинен скеровувати пацієнтів до лікаря, який має сертифікат про проходження курсу і може надати кваліфіковані послуги із супроводу і лікування осіб з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги.

ОСНОВНІ ПСИХІАТРИЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ МОБІЛЬНИМИ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИМИ КОМАНДАМИ

У межах програми медичних гарантій також є комплексна послуга з психіатричної допомоги дорослим та дітям, що надається мобільними мультидисциплінарними командами (пакет медичних послуг «Психіатрична допомога дорослим та дітям, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами»⁷).

Умови надання послуги: за місцем перебування та/або за місцем базування команди.

Підстави надання послуги:

- ✓ Направлення лікаря-психіатра або сімейного лікаря.
- ✓ Направлення лікаря з надання первинної медичної допомоги, якого обрано за декларацією про вибір лікаря.
- ✓ Наявність встановленого діагнозу: F20-25, 28-34, 38-45, 48, 50, 53, 54, 59-62, 68-69, 84.

У межах цієї комплексної послуги (відповідно до медичних потреб) можна безоплатно отримати:

- ✓ Проведення огляду членами мультидисциплінарної команди та надання медичної, зокрема психіатричної та психосоціальної, допомоги.
- ✓ Формування із залученням пацієнтів та/або їх законних представників індивідуального плану лікування й реабілітації для досягнення стійкої ремісії та попередження рецидиву, або відновлення, або одужання.
- ✓ Підтримку в дотриманні плану лікування й реабілітації, моніторингу за побічною дією ліків та корекція лікування й реабілітації у разі потреби.
- ✓ Надання невідкладної медичної допомоги у разі виникнення у пацієнтів станів, що загрожують життю, а також виклик бригади екстреної медичної допомоги, у т. ч. для транспортування пацієнтів у заклади для стаціонарного психіатричного лікування.
- ✓ Оцінку соматичного стану пацієнтів та видача електронного направлення для надання спеціалізованої медичної допомоги.
- ✓ Визначення потреби пацієнтів з розладами психіки та поведінки в паліативній допомозі та видача у такому випадку електронного направлення на отримання паліативної допомоги.
- ✓ Визначення потреб пацієнтів з розладами психіки та поведінки у соціальних послугах та сприяння його/її соціально-трудова соціалізації. Психологічну підтримку членів родини пацієнтів, зокрема навчання технікам самопомоги, інформування про наявні та ймовірні проблеми з психічним здоров'ям та їх вплив на оточуючих тощо.
- ✓ Консультавання (у разі потреби) пацієнта / пацієнтки телемедичними засобами.
- ✓ Дотримання принципів безбар'єрності та інклюзії при наданні медичної допомоги, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини відповідно до нормативно-правових актів.

⁷ Специфікація та умови закупівлі пакета медичних послуг № 39 «Психіатрична допомога дорослим та дітям, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами». https://contracting.nszu.gov.ua/storage/editor/files/psikhiatrichna-dopomoga-doroslim-ta-dityam-yaka-nadaetsya-mobilnimi-multidistsiplinarnimi-komandami_1700649539.docx

ОСНОВНІ ПСИХІАТРИЧНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ ЗАКЛАДАМИ СТАЦІОНАРНОГО ПСИХІАТРИЧНОГО ЛІКУВАННЯ

У межах програми медичних гарантій є також комплексна послуга з психіатричної допомоги дорослим та дітям у стаціонарних умовах (пакет медичних послуг «Психіатрична допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах»⁸).

Умови надання послуги: стаціонарно.

Підстави надання послуги:

- ✓ Направлення лікаря з надання первинної медичної допомоги, якого обрано за декларацією про вибір лікаря.
- ✓ Направлення лікуючого лікаря.
- ✓ Самозвернення.
- ✓ Доставлення бригадою екстреної (швидкої) медичної допомоги.
- ✓ Доставлення поліцейськими в межах положення про поліцейське піклування відповідно до статті 41 Закону України «Про Національну поліцію».
- ✓ Переведення з іншого закладу охорони здоров'я та/або клінічного підрозділу закладу охорони здоров'я.
- ✓ За рішенням суду у разі, якщо пацієнт / пацієнтка не дає згоди на госпіталізацію відповідно до Закону України «Про психіатричну допомогу».

У межах цієї комплексної послуги (відповідно до медичних потреб) можна безоплатно отримати:

- ✓ Проведення психіатричного огляду з визначенням потреби у госпіталізації та формування індивідуального плану лікування та реабілітації.
- ✓ Проведення необхідних лабораторних досліджень.
- ✓ Проведення необхідних інструментальних досліджень.
- ✓ Проведення необхідних психодіагностичних тестів.
- ✓ Проведення консультацій лікарями інших спеціальностей.
- ✓ Застосування фармакотерапії, психотерапії, методів психологічного впливу, а також реабілітаційної допомоги.
- ✓ Своєчасне знеболення на всіх етапах діагностики та лікування.
- ✓ Забезпечення лікарськими засобами.
- ✓ Направлення для отримання спеціалізованої медичної допомоги за іншими напрямками або виклик відповідних спеціалістів з інших закладів.
- ✓ Цілодобовий супровід лікарем-психіатром та медсестринський догляд за пацієнтом / пацієнткою.
- ✓ Формування плану лікування, супроводу та реабілітації після завершення стаціонарного етапу лікування.

⁸ Специфікація та умови закупівлі пакета медичних послуг № 19 «Психіатрична допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах».
https://contracting.nszu.gov.ua/storage/editor/files/psikhiatrichna-dopomoga-doroslim-ta-dityam-u-statsionarnikh-umovakh_1700128263.docx

- ✓ Скерування в спеціалізований заклад для надання подальшої психіатричної допомоги в амбулаторних умовах та/або за місцем перебування (спеціалістами та фахівцями мобільної мультидисциплінарної команди) та/або у заклад первинного рівня для супроводу і лікування сімейними лікарями.
- ✓ Забезпечення надання медичної допомоги телемедичними засобами (телеконсультування / телевідеоконсультування у режимі реального або відкладеного часу, теледіагностики, спостереження у режимі віддаленого моніторингу, телеметрії) разом з обстеженням та із застосуванням інших методів.
- ✓ Забезпечення харчування в умовах стаціонару.
- ✓ Дотримання принципів безбар'єрності та інклюзії при наданні медичної та/або реабілітаційної допомоги, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини відповідно до нормативно-правових актів.

ОСНОВНІ ПОСЛУГИ, ЯКІ БЕЗОПЛАТНО НАДАЮТЬСЯ ОСОБАМ ІЗ ПСИХІЧНИМИ ТА ПОВЕДІНКОВИМИ РОЗЛАДАМИ ВНАСЛІДОК ВЖИВАННЯ ОПІОЇДІВ

У межах програми медичних гарантій є також комплексна послуга з лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів із використанням препаратів замісної підтримувальної терапії (пакет медичних послуг «Лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів із використанням препаратів замісної підтримувальної терапії»⁹).

Умови надання послуги: амбулаторно та/або за місцем перебування пацієнтів.

Підстави надання послуги: направлення лікуючого лікаря осіб із діагнозом F11.2 «Синдром залежності».

У межах цієї комплексної послуги (відповідно до медичних потреб) безоплатно передбачається:

- ✓ Забезпечення лікування з використанням препаратів замісної підтримувальної терапії.
- ✓ Проведення оцінки прихильності пацієнтів, а також їх відповідності вимогам щодо самостійного прийому препарату замісної підтримувальної терапії в амбулаторних умовах, зокрема, в умовах організованого стаціонару вдома, та у випадку ухвалення рішення щодо можливості такого прийому – організація його видачі.
- ✓ Організація щоденної видачі препаратів, лікарських засобів пацієнтам, які не відповідають критеріям для самостійного прийому препарату замісної підтримувальної терапії, включаючи вихідні та святкові дні, а також організація нагляду за прийманням ними призначених препаратів медичною сестрою.
- ✓ Організація доставки препаратів пацієнтам за місцем перебування у випадку неможливості щоденного відвідування ними закладу охорони здоров'я за станом здоров'я.
- ✓ Забезпечення безперервності лікування та продовження замісної підтримувальної терапії пацієнтам у випадку їх госпіталізації або затримання правоохоронними органами (надання необхідних документів, видача препаратів).
- ✓ Забезпечення контролю за цільовим використанням препарату замісної підтримувальної терапії, що видано для самостійного прийому в амбулаторних умовах, зокрема, в умовах організованого стаціонару вдома, шляхом перевірки залишків не менше ніж один раз на 30 діб.
- ✓ Забезпечення перегляду плану лікування один раз на квартал на початковому етапі (до 1 року) та індивідуально, залежно від потреб пацієнтів, після одного року лікування.
- ✓ Забезпечити епідеміологічний та клінічний моніторинг замісної підтримувальної терапії, облік препаратів і запобігання дублюванню послуг замісної підтримувальної терапії.
- ✓ Обов'язкове інформування пацієнтів щодо можливості отримання інших необхідних медичних послуг безоплатно за рахунок коштів програми медичних гарантій.

⁹ Специфікація та умови закупівлі пакета медичних послуг № 22 «Лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів із використанням препаратів замісної підтримувальної терапії». https://contracting.nszu.gov.ua/storage/editor/files/likuvannya-osib-iz-psikhichnimi-ta-povedinkovimi-rozladami-vnaslidok-vzhivannya-opioidiv-iz-vikoristannyam-preparativ-zamisnoi-pidtrimuvальної-terapii_1700485580.docx

- ✓ Взаємодія з іншими надавачами медичних послуг, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах дітей, територіальними центрами соціального обслуговування населення, іншими надавачами соціальних послуг.
- ✓ Дотримання прав людини надавачем медичних послуг відповідно до рекомендацій Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про права осіб з інвалідністю, Конвенції про права дитини та інших міжнародних договорів, ратифікованих Україною.
- ✓ Дотримання толерантного ставлення до пацієнтів під час надання медичних послуг та забезпечення конфіденційності відповідних медичних даних.
- ✓ Забезпечення дотримання принципів безбар'єрності та інклюзії при наданні медичної допомоги, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини відповідно до нормативно-правових актів.

ЯК СПІЛКУВАТИСЯ З ОСОБАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ?

Війна вплинула й продовжує впливати на наш психоемоційний стан і психічне здоров'я. У період екстрених ситуацій, однією з яких є воєнні дії, у будь-кого може проявитися первинний психотичний епізод. Тобто в особи, яка раніше не мала подібних порушень, певна ситуація, подія, інформація можуть спричинити небажаний вплив та прояви.

Є певні ознаки, які допоможуть зрозуміти, чи є у людини, з якою ви спілкуєтеся (зокрема, і вперше), психічні порушення. Зверніть увагу на те, як ця людина говорить, на особливості її поведінки та реакції.

Ось кілька маркерів, що можуть свідчити про наявність порушення:

- ✓ сплутане, прискорене або уповільнене мовлення, повторення одних і тих самих слів і фраз, безглузді висловлювання, відповіді не по суті;
- ✓ розсіяна увага, розгубленість, відповіді після тривалої паузи;
- ✓ людина розмовляє сама з собою, з уявним співрозмовником, раптово замовкає та застигає на місці, прислухається до чогось;
- ✓ людина повторює стереотипні ритуали;
- ✓ рухове збудження, агресивна поведінка.

Якщо вам доводиться вперше спілкуватися із людиною, в якій підозрюєте наявність психічного порушення, насамперед установіть контакт. Запропонуйте відійти в безпечне місце та поговорити. Будьте спокійними та готовими забезпечити конфіденційність розмови, якщо про це проситимуть. Розпитайте саму людину або членів її сім'ї, опікунів або інших осіб, які її супроводжують, про симптоми психічного порушення та запропонуйте варіанти підтримки й допомоги. З'ясуйте, чи отримує ця особа професійну медичну допомогу.

Підтримайте емоційно, поділіться спостереженнями щодо ментального порушення, толерантно окресліть його прояви. Поясніть людині або її близьким / опікуну необхідність професійної допомоги.

За можливості допоможіть звернутися до фахівця та переконатися, що допомогу було надано. Запропонуйте контакти профільних спеціалістів, медичних та соціальних служб, гарячих ліній.

Якщо потрібно, допоможіть зв'язатися або супроводити людину до відповідних спеціалістів та служб. Лікар може проконсультувати і в онлайн-форматі, а також виписати рецепти та надіслати їхні фото. За ними можна придбати препарати в аптеці.

Візьміть контакти у самої людини або її родичів / опікуна, щоб за необхідності ініціювати повторну зустріч, дізнатися про результати звернення та наданої допомоги, за потреби – повторити направлення до фахівців.

Важливо, щоб людина мала список осіб, до яких потрібно звернутися в кризовій ситуації. Бажано мати відповідні документи, медичні виписки, рецепти, схеми лікування, довідку про інвалідність, рішення суду про часткову або повну недієздатність та відомості про призначеного опікуна.

МІСЦЯ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ТЕРИТОРІЯХ ОКРЕМИХ ГРОМАД (станом на грудень 2023 року)

Надавач послуг	Назва місця надання послуг	Адреса місця надання послуг	Група послуг				
			Первинна медична допомога	Супровід і лікування осіб з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги	Психіатрична допомога, яка надається мобільними мультидисциплінарними командами	Психіатрична допомога у стаціонарних умовах	Лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіодів
1	2	3	4	5	6	7	8
ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ							
ЛУЦЬКИЙ РАЙОН							
РОЖИЩЕНЬСЬКА МІСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА							
38541660, Комунальне некомерційне підприємство «Рожищенський центр первинної медико-санітарної допомоги» Рожищенської міської ради	1. Рожищенська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини № 1	місто Рожище, вул. Коте Шилокадзе, 19, 380974441775	✓	✓	✗	✗	✗
	2. Рожищенська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини № 2	місто Рожище, вул. Мазепи, 108А, 380685631168 380336821248	✓	✗	✗	✗	✗
	3. Рудко-Козинський фельдшерський пункт	село Рудка-Козинська, вул. Центральна, 19Б, 380990375785	✓	✗	✗	✗	✗
	4. Переспівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Переспа, площа Миру, 5, 380965703357	✓	✗	✗	✗	✗
	5. Навізьський фельдшерський пункт	село Навіз, вул. Б.Хмельницького, 7, 380953123936	✓	✗	✗	✗	✗
	6. Мильський фельдшерський пункт	село Мильськ, вул. Соборності, 18А, 380965750717	✓	✗	✗	✗	✗
	7. Літогощенський фельдшерський пункт	село Літогоща, вул. Івана Франка, 19Б, 380965703048	✓	✗	✗	✗	✗

1	2	3	4	5	6	7	8
	8. Крижівський фельдшерський пункт	село Крижівка, вул. Незалежності, 47, 380667459262	✓	✗	✗	✗	✗
	9. Дубищенська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Дубище, вул. Зелена, 46, 380954353482	✓	✗	✗	✗	✗
44177844, Товариство з обмеженою відповідальністю «МЗ Волинська»	Медичний центр сімейної медицини	місто Рожище, вул. Лесі Українки, 2А, 380983062846	✓	✓	✗	✗	✗
ТОРЧИНСЬКА СЕЛИЩНА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА							
01983140, Комунальне некомерційне підприємство «Торчинська районна лікарня Торчинської селищної ради»	КНП «Торчинська районна лікарня Торчинської селищної ради»	смт Торчин, вул. Незалежності, 57, 380332791333	✓	✗	✗	✗	✗
ФОП Демчук Ольга Ігорівна	ФОП Демчук Ольга Ігорівна	смт Торчин, вул. Незалежності, 45, 380676534223	✓	✗	✗	✗	✗
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ							
ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН							
КАРЛІВСЬКА МІСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА							
38396501, Комунальне некомерційне підприємство «Карлівський центр первинної медико-санітарної допомоги»	1. Карлівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	місто Карлівка, вул. Радевича, 2, 380534621575	✓	✓	✗	✗	✗
	2. Карлівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини № 1	місто Карлівка, вул. Гурамшвілі, 16, 380993890300	✓	✗	✗	✗	✗
	3. Голобородьківський фельдшерсько-акушерський пункт	селище Голобородьківське, вул. Набережна, 1А, 380534623386	✓	✗	✗	✗	✗
	4. Іванівський фельдшерсько-акушерський пункт	селище Іванівка, вул. Біласа, 8, 380534697235	✓	✗	✗	✗	✗
	5. Михайлівський фельдшерсько-акушерський пункт	селище Михайлівське, вул. Травнева, 2, 380534694111	✓	✗	✗	✗	✗

1	2	3	4	5	6	7	8
	6. Солонобалківський фельдшерсько-акушерський пункт	селище Солон Балка, вул. Басарабової, 8, 380534695618	✓	✗	✗	✗	✗
	7. Тагамлицький фельдшерсько-акушерський пункт	селище Тагамлицьке, вул. Комсомольська, 2, 380534694106	✓	✗	✗	✗	✗
	8. Володимирівський фельдшерсько-акушерський пункт	село Володимирівка, вул. Ватутіна, 21, 380534697717	✓	✗	✗	✗	✗
	9. Короленківський фельдшерсько-акушерський пункт	село Короленківка, вул. Садова, 14, 380534696778	✓	✗	✗	✗	✗
	10. Лип'янська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Лип'янка, вул. Центральна, 21, 380501056638	✓	✗	✗	✗	✗
	11. Максимівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Максимівка, вул. Центральна, 40, 380994867664	✓	✗	✗	✗	✗
	12. Попівський фельдшерсько-акушерський пункт	село Попівка, вул. Молодіжна, 9, 380534694717	✓	✗	✗	✗	✗
	13. Попівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Попівка, вул. Поповича, 17, 380662634268	✓	✗	✗	✗	✗
	14. Розумівський фельдшерсько-акушерський пункт	село Розумівка, вул. Незалежності, 5, 380534696554	✓	✗	✗	✗	✗
	15. Тарасівський фельдшерсько-акушерський пункт	село Тарасівка, вул. Полтавська, 41, 380534696779	✓	✗	✗	✗	✗
38540960, Комунальне некомерційне підприємство «Кобеляцький центр первинної медико-санітарної допомоги» Кобеляцької міської ради	Іванівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	селище Іванівка, вул. Горького, 40, 380993035315	✓	✓	✗	✗	✗
01999299, Комунальне некомерційне підприємство «Карлівська лікарня ім. Л. В. Радевича»	КНП «Карлівська лікарня ім. Л. В. Радевича»	місто Карлівка, вул. Радевича, 2, 380534622045	✗	✗	✗	✗	✓

1	2	3	4	5	6	7	8
ОПІШНЯНСЬКА СЕЛИЩНА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА							
43772207, Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Опішнянської селищної ради	1. Опішнянська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	смт Опішня, вул. Нова, 54, 380664939901	✓	✓	✗	✗	✗
	2. Медичний пункт тимчасового базування с. Батьки	село Батьки, вул. Молодіжна, 1, 380664524116	✓	✗	✗	✗	✗
	3. Медичний пункт тимчасового базування с. Заїченці	село Заїченці, вул. 40-річчя Перемоги, 8А, 380997816117	✓	✗	✗	✗	✗
	4. Медичний пункт тимчасового базування с. Малі Будища	село Малі Будища, вул. Молодіжна, 5А, 380992624987	✓	✗	✗	✗	✗
	5. Медичний пункт тимчасового базування с. Міські Млини	село Міські Млини, вул. Травнева, 19, 380952236145	✓	✗	✗	✗	✗
	6. Медичний пункт тимчасового базування с. Попівка	село Попівка, вул. Жовтнева, 25, 380992183171	✓	✗	✗	✗	✗
	7. Медичний пункт тимчасового базування с. Човно-Федорівка	село Човно-Федорівка, вул. Центральна, 17, 380668852055	✓	✗	✗	✗	✗
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ							
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ РАЙОН							
СТОРОЖИНЕЦЬКА МІСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА							
38541220, Комунальне некомерційне підприємство «Сторожинецький центр первинної медичної допомоги» Сторожинецької міської ради	1. Сторожинецька амбулаторія загальної практики – сімейної медицини № 2	місто Сторожинець, вул. С. Окуневської, 9А, 380373522482	✓	✓	✗	✗	✗
	2. Сторожинецька амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	місто Сторожинець, вул. Грушевського, 3А, 380373522482	✓	✓	✗	✗	✗
	3. Банилово-Підгірнівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Банилів-Підгірний, вул. Головна, 140, 380994251658	✓	✓	✗	✗	✗

1	2	3	4	5	6	7	8
	4. Бобовецька амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Бобівці, вул. Нижня Козаківська, 1А, 380665854159	✓	✓	✗	✗	✗
	5. Давидівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Давидівка, вул. Миру, 30, 380373548210	✓	✓	✗	✗	✗
	6. Зруб-Комарівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Зруб-Комарівський, вул. Шевченка, 31А, 380970596195	✓	✓	✗	✗	✗
	7. Комарівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Комарівці, вул. Центральна, 1, 380989718787	✓	✓	✗	✗	✗
	8. Костинецька амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Костинці, вул. Головна, 23, 380506907134	✓	✓	✗	✗	✗
	9. Н.-Бросковецька амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Нові Бросківці, вул. Сторожинецька, 27, 380961075848	✓	✓	✗	✗	✗
	10. Панківська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Панка, вул. Головна, 65, 380373562210	✓	✓	✗	✗	✗
	11. Ропчанська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Ропча, вул. М. Емінеску, 73, 380951677135	✓	✓	✗	✗	✗
	12. Ст.-Жадівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Стара Жадова, вул. Головна, 18К, 380954972724	✓	✓	✗	✗	✗
36751712, Комунальне некомерційне підприємство «Глибоцький районний центр первинної медико-санітарної допомоги»	Купська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини	село Купка, вул. Центральна, 70, 380976704572	✓	✗	✗	✗	✗

1	2	3	4	5	6	7	8
МАМАЇВСЬКА СІЛЬСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА							
42565415, Товариство з обмеженою відповідальністю «МАК-МЕДИК»	1. Амбулаторія с. Драчинці	село Драчинці, вул. Шевченка, 53, 380505413648	✓	✓	✗	✗	✗
	2. Амбулаторія с. Дубівці	село Дубівці, вул. Шевченка, 6, 380505233388	✓	✓	✗	✗	✗
	3. Товариство з обмеженою відповідальністю	село Мамаївці, вул. О. Кобилянської, 2Б, 380505413648	✓	✓	✗	✗	✗
	4. Амбулаторія смт Лужани	смт Лужани, вул. Центральна, 50А, 380505413648 380373624288	✓	✓	✗	✗	✗

Умовні позначки: ✓ – наявна послуга, ✗ – відсутня послуга.

Варто пам'ятати, що програма медичних гарантій включає пакети медичних послуг, що пов'язані з наданням за принципами екстериторіальності та нейтральності бюджету екстреної, первинної, спеціалізованої та паліативної медичної допомоги, реабілітації у сфері охорони здоров'я, медичної допомоги дітям до 16 років, медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами¹⁰.

¹⁰ Порядок реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 р. № 1394. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1394-2023-%D0%BF#Text>

Якщо відчуваєте емоційну напругу, страх, паніку, з якими вам важко впоратися самотужки, – зверніться по допомогу до фахівців:

Лінія Національної психологічної асоціації

0 800 100 102 (з 10:00 до 20:00 щодня)

Лінія емоційної підтримки Міжнародної організації з міграції

0 800 211 444 (з 10:00 до 20:00 щодня)

**Лінія кризової допомоги та підтримки
Українського ветеранського фонду при Мінветеранів
для ветеранів та членів їхніх родин**

0 800 332 029 (цілодобово)

Лінія міжнародної гуманітарної організації «Людина в біді»

0 800 210 160

**Лінії Київського міського центру психолого-
психіатричної допомоги при станах душевної кризи**

(044) 456 17 02, (044) 456 17 25

**Національна лінія з питань профілактики самогубств
та підтримки психічного здоров'я Lifeline Ukraine**

7333

Лінія ГО «Ла Страда-Україна»

0 800 500 335 (з мобільного або стаціонарного) та

116 123 (з мобільного)

Контакт-центр МОЗ

0 800 602 019

Усі консультації надаються анонімно, конфіденційно й безоплатно.

На сайті, сторінці у фейсбуці, телеграм і вайбер каналах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» віднайдете багато іншої корисної та цікавої інформації.

**ЯК ТА КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ
ЗА БЕЗОПЛАТНОЮ ПСИХОЛОГІЧНОЮ
ТА ПСИХІАТРИЧНОЮ ДОПОМОГОЮ**

**НАЦІОНАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ЛЮДЕЙ
З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ**

01054, м. Київ, вул. Рейтарська, 8/5А, к. 110
Телефон: +380 44 279 6182
E-mail: office-naiu@ukr.net
Сайт: www.naiu.org.ua